

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Конституційне право України

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код та назва спеціальності	F6 Інформаційні системи та технології
Галузь знань	F Інформаційні технології
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Прикладні інформаційні системи та технології»
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента (ОК-8)
Курс, семестр викладання	1 курс, 2 семестр
Трудомісткість навчальної дисципліни	4 кредитів ЄКТС (120 академічних годин), з них: Денна (очна) форма навчання: лекц. – 22 год., практ. зан. – 22 год., самост. роб. – 76 год. Заочна форма навчання: лекц. – 12 год., практ. зан. – 12 год., самост. роб. – 96 год.
Мова викладання	Українська
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права

Розробники / викладачі

ТАРАСОВ Андрій Володимирович,
старший викладач кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права

Е-mail: taraandr2015@gmail.com

Тел. +380968659526

Консультації: щовівторка, з 14 до 16 год., каб. 326

Загальна інформація про дисципліну

Мета дисципліни	- формування у студентів цілісного уявлення про конституційне право як галузь права, а також у вихованні високого рівня конституційної культури, заснованої на повазі до прав людини, діючого законодавства та демократичних цінностей.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	ЗК-9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК-11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Програмні результати навчання, які досягаються при вивченні дисципліни	ПРН-10. Розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень. ПРН-19. Застосовувати у професійній комунікації державну й іноземні мови та розуміти вплив технічних рішень в суспільному, економічному, соціальному і екологічному контексті.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Конституційне право, як галузь права	Основна характеристика конституційного права України. Конституція – Основний Закон держави. Джерела конституційного права України.
Тема 2. Конституційний лад України	Загальні засади конституційного ладу України. Конституційний статус людини. Громадянство України, правовий статус. Правовий статус іноземців, біженців та осіб без громадянства. Основні права, свободи і обов'язки людини
Тема 3. Виборча система України	Конституційно-правове регулювання безпосередньої демократії в Україні. Референдум, порядок проведення та конституційно-правові наслідки. Вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
Тема 4. Правове регулювання діяльності політичних партій в Україні	Правовий статус політичних партій в Україні. Політичні партії, як суб'єкти конституційно-правових відносин. Гарантії діяльності політичних партій в Україні. Порядок створення політичних партій. Членство в політичних партіях. Кошти та інше майно політичних партій. Державний контроль за діяльністю політичних партій. Заборона політичних партій.
Тема 5. Правовий статус Президента України	Правовий статус Глави держави. Повноваження Президента України. Укази та розпорядження Президента України. Вибори президента України. Припинення повноважень президента. Імпічмент, правовий та політичний аспект
Тема 6. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів	Кабінет Міністрів України, як вищий орган у системі органів виконавчої влади. Склад Кабінету Міністрів України. Порядок призначення Прем'єр-міністр України та його повноваження. Програма діяльності Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Порядок їх скасування та зупинення їх дії. Порядок прийняття рішень

України	Кабінету Міністрів України. Організаційна форма роботи Кабінету Міністрів України. Відставка Кабінету Міністрів України, прийняття Верховною Радою України резолюції недовіри Кабінету Міністрів України. Органи виконавчої влади.
Тема 7. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України	Конституційно-правовий статус Верховної Ради України. Склад Верховної Ради України. Організаційна форма роботи Верховної Ради України. Повноваження Верховної Ради. Коаліція депутатських фракцій. Комітети Верховної Ради України. Право законодавчої ініціативи. Верховна Рада України як суб'єкт системи стримувань та противаг. Правовий статус народних депутатів.
Тема 8. Система судоустрою України	Судова система України Принципи територіальності, спеціалізації та інстанційності судоустрою. Судові інстанції: перша, апеляційна та касаційна інстанції. Місцеві загальні суди. Цивільне та кримінальне судочинство. Справи про адміністративні правопорушення. Місцеві адміністративні суди. Юрисдикція адміністративних судів. Предметна підсудність адміністративних справ. Місцеві господарські суди. Юрисдикція господарських судів. Верховний Суд. Значення практики Верховного Суду для системи правосуддя. Конституційний Суд України. Інститут конституційної скарги. Вища рада правосуддя. Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Практика Європейського суду за прав людини, як джерело право в Україні.
Тема 9. Конституційно-правовий статус органів прокуратури	Конституційно-правовий статус прокуратури в Україні. Організаційні основи системи прокуратури України. Статус прокурора. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій
Тема 10. Основи територіального устрою України	Конституційно-правові основи територіального устрою України, організації місцевого самоврядування та національної безпеки України. Територіальний устрій України. Основи національної безпеки і оборони в Україні. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні

Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Інтерактивні	<ul style="list-style-type: none"> • Наочно-демонстраційні дидактичні комплекси до тем курсу (схеми, таблиці, діаграми, картки, відео та презентації, що допомагають студентам зрозуміти складні правові інститути та норми). • Дискусії, мозкові штурми, рольові ігри, аналіз ситуацій та кейсів, • Робота в групах, створення інтерактивних презентацій. • Практичні тренінги, які активізують процес навчання.
---------------------	---

Практичні	<ul style="list-style-type: none"> • Складання проектів правових документів • Вправи на визначення алгоритму правового захисту • Дослідження: включають загальнотеоретичні методи, системний, історичний, порівняльний, формально-логічний, та спеціальні методи, як-от формально-юридичний та статистичний
Дистанційні (on-line)	<ul style="list-style-type: none"> • Відеоконференції у форматі лекцій і семінарів (Zoom, Google Meet, Moodle). • Онлайн-дискусії на форумах або в чатах; індивідуальні та групові консультації з викладачем через месенджери та e-mail. • Онлайн-квізи та бліц-опитування із застосуванням Google Форм, Kahoot, Mentimeter.

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з дисципліни	<p>Результати навчання з даної дисципліни, які здобувач може продемонструвати та які можна ідентифікувати, оцінити і виміряти, розглядаються у вимірах 6-го рівня Національної рамки кваліфікацій, що відповідає першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме:</p> <p>Знання – норм конституційного права, що встановлюють правовий статус вищих органів державної влади, закріплюють основні права, свободи та обов'язки людини та громадянина, а також встановлюють механізми здійснення державної влади на основі Конституції</p> <p>Уміння/навички – орієнтуватись в тексті нормативно-правового акту, уміння надавати первісну кваліфікацію виниклим правовідносинам та застосовувати норми Конституції України, що мають пряму дію.</p> <p>Комунікація – підвищення рівня комунікативної компетенції в сфері захисту порушених, невизнаних чи оспорюваних прав, вміння колективного захисту порушених прав.</p> <p>Відповідальність та автономія – здатність брати участь у виборах, заявляти про порушення прав, вчиняти дії щодо їх захисту.</p>
Критерії оцінювання	<p>Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної дисципліни оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов'язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS.</p> <p>Відмінно (А) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Дуже добре (В) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань.</p> <p>Добре (С) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не</p>

вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань.

Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань.

Задовільно (E) – від 60 до 63 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань.

Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35-59% письмових завдань.

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань.

Форма та методи контролю навчальних досягнень

Оцінювання знань здобувачів з даної навчальної дисципліни здійснюється під час проведення поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекцій, практичних занять, перевірки виконання завдань самостійної роботи, перевірки виконання поточних контрольних робіт та має на меті оцінювання рівня засвоєння здобувачем навчального матеріалу освітнього компоненту освітньо-професійної програми.

Підсумковий контроль з даної дисципліни здійснюється у формі двох заліків.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування

Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни згідно академічного розкладу. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен) є обов'язковою. Важливим є своєчасне виконання завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою дисципліни.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати різні програмні засоби.

Умови зарахування пропущених занять

Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до початку екзаменаційної сесії. Процедура узгоджується з викладачем, згідно його розкладу консультацій.

Рекомендовані джерела інформації

Базові підручники та навчальні посібники	<ul style="list-style-type: none"> • Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с. • Конституційне право України : навч.-метод. посібник [Електронний ресурс] / Д. С. Терлецький, М. В. Афанасьєва, Ю. Д. Батан та ін. ; за заг. ред. Д. С. Терлецького. - Одеса: 2020. - 242с. Режим доступу: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12412 DOI 10.32837/11300.12412 • Конституційне право України : навч.-метод. посібник [Електронний ресурс] / Д. С. Терлецький, М. В. Афанасьєва, Ю. Д. Батан та ін. ; за заг. ред. Д. С. Терлецького. - Одеса: 2020. - 242с. Режим доступу: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12412 DOI 10.32837/11300.12412
Методичні рекомендації та розробки викладачів дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> • Тарасов А.В. Конституційне право України : навчально-методичний комплекс дисципліни [ОПП «Цифрова економіка» зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями); для здобувачів першого (бакалаврський) рівня вищої освіти]. Одеса : ДУІТЗ, 2025. • Бойчук А.Ю., Кокорєв О.В., Тарасов А.В. Актуальні питання вдосконалення законодавства про місцеве самоврядування в Україні. Науковий юридичний журнал «Правові новели» № 26/2025. С. 238-245 DOI https://doi.org/10.32782/ln.2025.26.27 • Andrii Tarasov, Andrii Falkovsky. The role of local authority in the funding and administrative-legal protection of cultural heritage. Baltic Journal of Economic Studies. Vol/11 No.1, 2025. https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-1-287-292
Інформаційні ресурси	<p>Офіційний вебпортал парламенту України: https://zakon.rada.gov.ua/ Єдиний державний реєстр судових рішень: https://reyestr.court.gov.ua/ Офіційний сайт Конституційного Суду України: https://ccu.gov.ua/index.php Офіційний сайт Верховного Суду: https://supreme.court.gov.ua/supreme/</p>

Рік введення силабусу – 2025 р.	Затверджено рішенням кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права (Протокол №1 від «26» серпня 2025 р.)	
	В.о. завідувача кафедри	 Олексій КОКОРЄВ
	Гарант освітньої програми	 Роман ЦАРЬОВ
	Викладач	 Андрій ТАРАСОВ